

Interkulturelle vennskap

En utforskning av interkulturelle vennskap i barnehagen

Thea Slettemoen Kongsvik

Kandidatnr: 27

Bacheloroppgave

Barnehager i internasjonale perspektiv

BHBAC3920

Trondheim

April, 2024

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Forord

Denne bacheloroppgaven markerer slutten på min bachelorgrad ved Dronning Mauds Minne Høgskole. Jeg var så heldig å få dra på utveksling til Barcelona mitt femte semester, der jeg fikk nye erfaringer og kunnskaper fra universitetet mitt og gjennom barnehagen jeg hadde min siste praksisperiode i. Dette utenlandsoppholdet skapte også mersmak for å oppleve nye kulturer, og jeg valgte derfor å skrive denne bacheloroppgaven i Thailand. Det var ikke vesentlig for min problemstilling å samle inn data i Thailand, men jeg ønsket å gjøre dette for å tilegne meg nye erfaringer om barnehagehverdagen i en annen kultur. Dette er jeg veldig takknemlig for at jeg fikk muligheten til.

Jeg ønsker å gi en stor takk til mine veiledere Paal Eckhoff Salvesen og Line-Marie Wiken Hatle. Takk for god veiledning, støtte og oppmuntring, til tross for at all veiledning måtte skje gjennom Zoom og meldinger.

Videre ønsker jeg å takke informantene for deres bidrag til denne oppgaven. Det er deres erfaringer og kunnskap som har skapt grunnlaget for denne oppgaven, og det hadde ikke blitt en oppgave uten deres bidrag.

Jeg ønsker også å takke reisefølget mitt for deres støtte og hyggelige selskap. Å skrive en så utfordrende oppgave har aldri vært så trivelig som det har vært på kafeer og hosteller sammen med dere.

Trondheim

Thea Slettemoen Kongsvik, 2024

Innholdsfortegnelse

Forord	1
1.0 Innledning.....	4
1.1 Oppgavens formål og oppbygging	5
1.2 Begrepsavklaring	5
2.0 Metode.....	8
2.1 Valg av metode	8
2.2 Intervju som metode	8
2.3 Valg av informanter.....	9
2.4 Forberedelse av materiale	9
2.5 Behandling av materiale	10
2.6 Metodekritikk	10
2.7 Etske retningslinjer.....	11
3.0 Teoretisk tilnærming	13
3.1 Språkbruk og kommunikasjon i flerkulturelle barnehager	13
3.1.1 Relasjoner som byggestein i andrespråkstilegnelse	13
3.1.2 Utfordringer i flerspråklig kommunikasjon	13
3.1.3 Fordeler ved interkulturelle språkmøter.....	14
3.2 Kontakthypotesen	14
3.3 Interkulturell kompetanse	16
3.3.1 Theory of mind	16
3.3.2 Deardoffs modell for interkulturell kompetanse.....	17
4.0 Funn og drøfting.....	18
4.1 Kommunikasjon og interkulturelle vennskap.....	18
4.2 Betydning for sosial kompetanse.....	21
4.3 Utviklingsarena for interkulturell kompetanse	22
4.4 Utfordringer ved interkulturelle vennskap	24
5.0 Avslutning	29
6.0 Litteraturliste	31
7.0 Vedlegg	34
7.1 Intervjuguide - Norsk.....	34
7.2 Intervjuguide - Engelsk	36

7.3 Informasjons- og samtykkeskjema til intervju - Norsk	38
7.4 Informasjons- og samtykkeskjema til intervju - Engelsk	41
7.5 Informasjons- og samtykkeskjema til intervju - Thai.....	44
7.6 Vurdering for SIKT for intervju i Norge	47
7.7 Vurdering fra SIKT for intervju i Thailand	48

1.0 Innledning

I dagens samfunn er det er betydelig kulturelt mangfold, og dette gjenspeiles tydelig i barnehagen. I 2023 var 20,4% prosent av alle barn i norske barnehager betegnet som minoritetsspråklige. På 8 år har dette tallet økt med 5 prosentpoeng, noe som kan tyde på en kontinuerlig økning i antall minoritetsspråklige barn i barnehagen (SSB). Med de pågående konfliktene i verden, er det forventet at Norge vil fortsette å ta imot flere flyktningfamilier i årene som kommer. Ifølge Utlendingsdirektoratet har Norge siden krigsutbruddet i Ukraina i 2022, mottatt over 70 000 ukrainske flyktninger per 5. januar 2024 (UDI, 2024). Slike demografiske endringer har en betydelig innvirkning på sammensetningen i barnegruppene og på barnas daglige opplevelser.

Barnegruppene er ofte sammensatt av individer med ulik etnisitet, religion, språk og kultur. Dette gjør barnehagen til en arena der kulturelle møter mellom barn og familier finner sted. I FNs barnekonvensjon fastslås det at utdanning skal forberede barnet til å delta i vennskap med individer av ulike etniske, nasjonale og religiøse tilhørigheter, samt forberede barnet til et samfunn preget av forståelse, fred og toleranse (Barnekonvensjonen, 1989, art. 29). I henhold til rammeplanen skal barnehagen aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og fellesskap (Utdanningsdirektoratet, 2017). Det legges også vekt på at personalet skal veilede barna i å forstå ulike synsvinkler og å reflektere over både egne og andres erfaringer. Ut ifra dette kan det forstås at personalet har en avgjørende rolle i å støtte barnas evne til å etablere interkulturelle vennskap, spesielt når de møter utfordringer som følge av kulturelle forskjeller.

Når man spør foreldre og barn om hva barnet opplever i barnehagen er de mest gjengående svarene at barna leker og er med vennene sine (Østrem et al., 2009, s. 69). Det er også en enighet om at vennskap skaper trygghet og glede i barns liv (Utdanningsdirektoratet, u.å.). Det er altså en gjengående tanke at vennskap er et av de viktigste aspektene av barnehagen, i øynene til barna, foreldrene og fagfolk. Tidligere forskning viser at etableringen av interkulturelle vennskap i barnehagen er gunstig både for barns sosialisering og integrering, men at det også kan være med på å skape en følelse av tilhørighet til nærsamfunnet hos minoritetsforeldre (Eidsvåg, 2023).

På bakgrunn av viktigheten av vennskap og det faktum at barnegruppene preges av et økende kulturelt mangfold, har jeg valgt følgende som min problemstilling:

«Hvilken innvirkning kan interkulturelle vennskap ha i barnehagen?»

1.1 Oppgavens formål og oppbygging

Formålet med oppgaven er å få innsikt i innvirkningen interkulturelle vennskap har for barn i barnehagen. Jeg har valgt å bruke begrepet innvirkning fremfor påvirkning da jeg tolker påvirkning som en mer aktiv og målrettet form innflytelse. Samtidig mener jeg at resultatene mine ikke nødvendigvis er resultatet av en planlagt eller målrettet tilnærming, men heller en naturlig konsekvens av vennskapene. På grunn av oppgavens begrensede omfang, har jeg valgt å fokusere på innvirkningen interkulturelle vennskap har på barn, selv om jeg også kunne ha inkludert innvirkningen det har på personalet, foreldrene og samfunnet.

Jeg har valgt å gjennomføre datainnsamling i både en norsk og en thailandsk barnehage. Bakgrunnen for denne avgjørelsen var basert på mitt ønske om å reise og utforske verden mens jeg arbeidet med bacheloroppgaven min, samtidig som det ga meg en unik mulighet til å studere barnehagesettingen i et annet kulturelt miljø. Dette samsvarer med min fordypning; Barnehager i et internasjonalt perspektiv. Videre bestemte jeg meg for å ikke legge hovedvekten på å identifisere forskjeller mellom norsk og thailandsk kultur, men heller å gi like stor betydning til informantene fra begge landene for å få et bredere og mer nyansert perspektiv på problemstillingen.

Jeg har strukturert oppgaven slik at jeg først vil avklare noen sentrale begrep før jeg innleder med metodekapitlet. I metodekapitlet skal jeg redegjøre for hvordan jeg samlet inn datamaterialet til oppgaven. Deretter, i teorikapitlet vil jeg redegjøre for relevante teorier knyttet til problemstillingen min. Til slutt vil jeg presentere funnene, og drøfte disse i lys av den relevante teorien.

1.2 Begrepsavklaring

For å oppnå en dypere forståelse av fenomenet interkulturelle vennskap, er det nødvendig å klargjøre noen sentrale begreper for denne oppgaven: *kultur*, *vennskap* og det *interkulturelle*, samt begrepet *sosial kompetanse*.

Kultur er et komplekst begrep som kan være utfordrende å definere. Jeg ønsker å redegjøre for to ulike forståelser av kultur som er relevante for denne oppgaven. Ifølge Eriksen & Sajjad (2020) kan kultur forstås som alt som blir tilegnet gjennom læring, i motsetning til det medfødte, som er knyttet til natur (s. 36). Denne tilnærmingen erkjenner at selv om grunnleggende handlinger som å snakke, spise og etablere sosiale relasjoner er universelle og naturlige, så varierer språk, matvaner og sosiale normer fra kultur til kultur. Forskjellene formes gjennom sosiale interaksjoner og erfaringer med familien og samfunnet rundt. Klausen

(1979) utvider denne forståelsen av kultur ved å definere kultur som «de ideer, verdier, regler og normer som et menneske overtar fra den foregående generasjon, og som man forsøker å bringe videre» (i Sand, 2020, s. 82). Denne tilnærmingen understreker overføringsprosessen av kultur, og hvordan barn "arver" kulturen fra foreldrene og samfunnet. Klausens definisjon peker også på individets innsats for å videreføre sin egen kultur. Dette aspektet kan være viktig for barnehagelæreren å ha en forståelse for i møte med flerkulturelle familier som kan være i en situasjon der de balanserer mellom to ulike kulturelle verdener.

Begrepet *vennskap* er velkjent for de fleste som en del av dagliglivet, men det kan likevel være utfordrende å definere hva vennskap er. Ifølge Greve (2009) presenteres flere kjennetegn ved vennskap som kan bidra til en dypere forståelse av begrepet. Først og fremst understreker Greve viktigheten av gjensidighet i vennskap, at begge parter ønsker å være venner med hverandre. Vennskap kan ikke være en enveisrelasjon, men krever at begge parter har et ønske om å være sammen og at barna har en opplevelse av et felles «vi» (s. 96). Videre legges det vekt på valgfrihet som en forutsetning for vennsapsrelasjoner, det er ikke noe som kan påtvinges av andre. Greve fremhever også at vennskap er en konstruksjon som utvikles over tid og krever aktivt vedlikehold for å bevare varigheten. Vennskap er også preget av et emosjonelle aspekt; venner ønsker hverandre det beste og opplever en betydelig grad av hengivenhet overfor hverandre (Greve, 2009, s. 94). Det er også verdt å understreke betydningen av vennskap i sosialiseringprosessen til barn. Vennskap tilfører barn en følelse av trygghet og glede, og det fungerer som en betydelig beskyttelsesfaktor mot potensiell negativ utvikling (Utdanningsdirektoratet, u.å.).

Begrepet *interkulturell* er et beskrivende ord som brukes i møtet mellom to personer med ulik kulturell bakgrunn (Bergesen, 2017, s. 165). Slike møter kan finne sted når en person samhandler med noen som tilhører en annen kulturell gruppe, for eksempel en person med ulik regional, språklig, religiøs eller etnisk bakgrunn (Council of Europe, 2014, s. 16). I denne oppgaven anvendes begrepet i sammenheng med vennskap. Basert på tidligere definisjoner, forstår jeg *interkulturelt vennskap* som en frivillig og positiv relasjon mellom to individer med ulike kulturelle bakgrunner eller tilhørigheter.

Sosial kompetanse kan beskrives som en kombinasjon av personlige ferdigheter og egenskaper som er viktige for å navigere og lykkes i sosiale situasjoner og mellommenneskelige relasjoner. Ifølge Weissberg og Greenberg (1998) omfatter sosial kompetanse evnen til å integrere følelser, kognitive prosesser og atferd for å møte ulike

sosiale situasjoner. Dette betyr å kunne forstå, analysere og løse sosiale problemer, samt å sette mål for sosial interaksjon. Videre inkluderer sosial kompetanse beherskelsen av nødvendige ferdigheter for å delta aktivt i fellesskapet og etablere vennskap med jevnaldrende (i Ogden, 2011, s. 24). Disse ferdighetene er avgjørende for barns trivsel og suksess i sosiale settinger. Elliot og Gresham (i Størksen, 2013) identifiserer fem sentrale ferdigheter knyttet til sosial kompetanse: samarbeid, selvhevdelse, selvkontroll, empati og ansvarlighet. Samarbeid omhandler eksempelvis evnen til å dele, leke på en konstruktiv måte og delta i turtaking. Selvhevdelse handler om barnets evne til å uttrykke egne meninger, behov og ønsker, samtidig som det er bevisst på andres grenser og perspektiver. Selvkontroll innebærer styring av egen atferd i samsvar med sosiale forventninger, ofte assosiert med begrepet selvregulering. Empati referer til barnets evne til å forstå og respektere andres emosjoner, og evnen til å reagere på en empatisk måte. Til slutt innebærer ansvarlighet evnen til å ta ansvar for egne handlinger, bidra til fellesskapet og følge sosiale normer og regler. Ansvarlighet må ses i sammenheng med barnets alder og utviklingsnivå.

2.0 Metode

2.1 Valg av metode

Metode forklares av Dalland (2020) som et redskap som brukes for å undersøke et tema (s. 54). Metode brukes for å samle inn nødvendig data for å tilegne seg ny kunnskap til å bedre kunne forstå et problem. Ulike problemstillinger krever ulike metodiske tilnærminger for å skaffe riktig og tilstrekkelig informasjon. Det skilles hovedsakelig mellom to ulike typer metode; kvantitativ og kvalitativ. Kvantitative metoder fokuserer på å gi målbare enheter. Dette medfører at forskningen kan gå i bredden og gi presise avspeilinger av det som undersøkes. Kvantitative metoder har også fordelen at det kan generaliseres til et større bilde og få frem det gjennomsnittlige i samfunnet (Dalland, 2020, s. 55).

Kvalitative metoder fokuserer på den andre siden på dypere meninger og opplevelser, som ikke kan måles ut fra en objektiv målestokk. Kvalitativ forskning kjennetegnes av at det trekker frem det særegne og at man kan ta et dypdykk i tematikken. En fordel ved bruk av kvalitative metoder er at man får en fleksibilitet under datainnsamlingen. Dette gir forskeren en mulighet til å ta tak i nye og uventede retninger som eventuelt dukker opp. Kvalitative metoder blir brukt for å få en helhetlig forståelse av temaet som utforskes. Dalland (2020) trekker også frem at forskeren kan få et innenfra-perspektiv og få en nærhet til feltet gjennom kvalitative metoder. Ofte så vil forskeren og undersøkelsespersonen få et jeg-du-forhold, som kan åpne opp for deling av mer personlig kunnskap (s. 55). Jeg har valgt å benytte meg av kvalitativ metode i mitt prosjekt, mer spesifikt personlig forskningsintervju. Denne innsamlingsstrategien gir meg en mulighet til å forstå intervjupersonenes perspektiv på temaet ved å lytte til deres erfaringer og kunnskaper knyttet til problemstillingen.

2.2 Intervju som metode

Forskningsintervju kan forklares som en interpersonlig situasjon der to parter skaper kunnskap sammen. I et kvalitativt forskningsintervju er målet å få frem betydningen av personens erfaringer og deres opplevelse av fenomenet som undersøkes (Kvale & Brinkman, 2015, s. 20). Innenfor pedagogikkfaget har denne forskningsmetoden blitt ansett som svært vanlig gjennom flere tiår (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 28). For å sikre at riktig og god kunnskap kommer frem i lyset, er det nødvendig at intervjueren stiller godt forberedt. Dette innebærer blant annet å formulere en intervjuguide, som jeg vil komme tilbake til i 2.4 *Forberedelse av materialet*. Denne fremgangsmåten er en delvis strukturert tilnærming som betyr at temaene er fastlagt på forhånd, men at rekkefølgen kan endres underveis (Thagaard,

2018, s. 91). Dette gir intervjuet en viss struktur som kan være med på å konstruere kunnskap, samtidig som den gir intervjueren frihet for å følge intervjuets dynamiske samtaleform.

2.3 Valg av informanter

Jeg hadde som mål å gjennomføre datainnsamlingen i barnehager preget av betydelig kulturelt mangfold blant familiene. Valget av barnehagen i Norge ble motivert av dens tydelige mangfold og kjente erfaring med flerkulturelle familier. Barnehagen er en kommunal barnehage som har et naturlig kulturelt mangfold grunnet dens fysiske plassering.

For å finne en egnet barnehage i Thailand undersøkte jeg på nett for å identifisere barnehager med stort kulturelt mangfold og engelskspråklige ressurser. Et annet viktig kriterium var at barnehagen skulle være på samme pedagogiske nivå som norske barnehager. Dette var avgjørende for meg for å sikre at dataen jeg samlet inn, var av samme standard som dataen samlet inn i Norge. Etter nøye vurdering tok jeg kontakt med en internasjonal barnehage som oppfylte mine kriterier og som var interessert i å delta i intervju. Den aktuelle barnehagen har et kulturelt mangfold grunnet barnehagens ressurser og at den er rettet mot internasjonale foreldre. Jeg ønsker å påpeke at dette ikke er en representativ thailandsk barnehage, da det heller ikke var det jeg var ute etter.

Min beslutning om å rette fokuset mot pedagogiske ledere som mine intervjupersoner ble tatt med tanke på deres betydelige tilstedeværelse på avdelingene, samt deres erfaring og innsikt i å forstå både individuelle barn og dynamikken i hele barnegruppen. I dette feltet er barnehagelærere beregnet som eksperter, noe som kan gi verdifull kunnskap til mitt prosjekt ved at de deler sine erfaringer, kunnskap og kompetanse (Dalland, 2020, s. 80).

2.4 Forberedelse av materiale

For å forberede meg til de kommende intervjusituasjonene utarbeidet jeg en intervjuguide (vedlegg 7.1). Samtidig utformet jeg også en versjon på engelsk for det kommende intervjuet i Thailand (vedlegg 7.2). En intervjuguide kan defineres som et manuskript som gir retning og struktur til intervjuet, enten gjennom konkrete spørsmål eller overordnede temaer som man ønsker å utforske (Kvale & Brinkman, 2015, s. 162)

Jeg ønsket en tydelig struktur i intervjuet for å skape en trygghet som jeg personlig følte var essensiell. I utformingen av intervjuguiden baserte jeg meg på teorier jeg hadde studert og de spesifikke temaene jeg ønsket å utforske. Jeg utformet konkrete spørsmål knyttet til de ulike undertemaene jeg ønsket å undersøke. Min veileder, Paal Eckhoff Salvesen, bidro med

verdifulle råd for å forbedre intervjuguiden, og denne prosessen fungerte også som en mulighet til å forberede meg mentalt og faglig til selve intervjuet. Jeg tok et valg ved å ikke distribuere intervjuguiden til mine intervjupersoner på forhånd. Dette beslutningen ble tatt med tanke på å fremkalle spontane svar og opprettholde en naturlig dynamikk under intervjusituasjonen, i tråd med råd fra min veileder, Paal.

2.5 Behandling av materiale

Etter å ha gjennomført intervjuene, startet jeg umiddelbart transkriberingsprosessen mens inntrykkene fra intervjuene fortsatt var friskt i minnet. Transkribering er en metode for å behandle intervjuet ved å nedskrive det som ble sagt. Jeg tok beslutningen om å transkribere i form av bearbeidet tekst, fremfor ord-for-ord transkribering. Dette innebærer at jeg fjernet muntlige fyllord, noe som ga teksten et mer skriftlig preg (Dalland, 2020, s. 94). Under transkriberingen inkluderte jeg egne tanker og notater om intervjuet for å forsøke å bevare de aspektene som kunne gå tapt under skrivingen, for eksempel tonefall og kroppsspråk.

For å ytterligere analysere materialet fra datainnsamlingen valgte jeg en tematisk tilnærming. Dette innebærer å fokusere på temaene som kommer til syne gjennom intervjuet og sammenligne de ulike synspunktene innenfor hvert enkelt tema (Thagaard, 2018, s. 171). Jeg identifiserte sentrale temaer fra intervjuene som jeg ønsket å bruke for å belyse problemstillingen. For å organisere dette valgte jeg å fargekode hvert tema og deretter markere den tilsvarende delen av transkripsjonen med samme farge. Etter å ha tematisert begge intervjuene, samlet jeg uttalelsene i et dokument for å sammenligne hvordan intervjupersonenes erfaringer var både like og ulike.

2.6 Metodekritikk

Validitet refererer til egnetheten av den valgte metoden i forhold til om den undersøker det den er ment å undersøke (Dalland, 2020, s. 245). Mitt formål var å undersøke interkulturelle vennskap i barnehagen, men jeg valgte å benytte meg av intervju med pedagogiske ledere. Jeg var bevisst på at dataen jeg har samlet ikke stammer direkte fra barna i disse relasjonene, men heller reflekterer et utenfra og voksenorientert perspektiv på barnas relasjoner. Dette kan ha en innvirkning på mine funn og drøfting i forhold til problemstillingen. Videre så er det viktig å merke seg at under forskningsintervju kan intervjupersonens svar være preget av sosial ønskelighet, altså at intervjupersonen svarer på en måte som stiller seg selv og sin barnehage i et godt lys (Thagaard, 2018, s. 108). Dette kan videre påvirke funnene i oppgaven.

Ytre validitet referer til forskningens overførbarhet til lignende fenomener. Ettersom jeg har benyttet meg av kvalitativ metode har jeg et mål om å overføre kunnskapen fremfor å kunne generalisere forskningen (Johannessen, Tufte & Christoffersen, 2021, s. 257). Jeg har valgt å samle data i en barnehage som er flerkulturell av natur grunnet sin fysiske plassering, og en barnehage som er flerkulturell grunnet sin rolle som internasjonal barnehage. Et slikt strategisk utvalg kan være med på å trekke frem ulike erfaringer og perspektiver, da barnegruppene har ulike særtrekk, eksempelvis sosioøkonomiske forhold og kulturelle bakgrunner.

Innen forskning refererer reliabilitet til forskningens pålitelighet eller troverdighet. Det eksisterer flere faktorer som kan påvirke reliabiliteten til et prosjekt, inkludert hvordan mine erfaringer og kunnskaper kan påvirke utførelsen av intervjuene og tolkningen av innsamlet data (Dalland, 2020, s. 246). Det er jeg som alene utvelger hvilke data som ansees som vesentlige fra intervjuene, samt bestemmer hvordan disse skal tolkes, noe som potensielt kan påvirke reliabiliteten av forskningen.

2.7 Etiske retningslinjer

I alle forskningsprosjekt er det vesentlig at alle aspekter av forskningen vurderes om den er etisk riktig. Dette innebærer blant annet planleggingen av prosjektet, innsamling og bearbeiding av data, og hvordan resultatene og funnene av forskningen anvendes. Det er svært viktig å ivareta informantenes personvern og sørge for at de ikke blir unødvendig belastet eller påført skade gjennom forskningen. Dette innebærer også at forskningen ikke går på bekostningen av enkeltpersoners velferd eller integritet (Dalland, 2020, s. 168). For å sikre ivaretagelsen av informantenes personvern meldte jeg inn mitt prosjekt til SIKT, personvernombudet for høyskoler og universiteter. Dette er med på å sikre trygg og riktig behandling av personvernsopplysninger før, under og etter prosjektet.

Jeg utarbeidet et informasjons- og samtykkeskjema som beskriver prosjektet mitt og hva informantenes deltagelse innebærer (vedlegg 7.3). Ettersom jeg gjennomførte intervju i Thailand sørget jeg for å tilby informasjon- og samtykkeskjemaene tilgjengelig både på engelsk og thai for å sikre at informasjonen ble forstått (vedlegg 7.4 og vedlegg 7.5). Før intervjuene, tok jeg meg tid til å nøye gå gjennom dette skjemaet sammen med informantene og sørget for at de hadde forstått informasjonen og deres rettigheter i prosjektet, spesielt med fokus på deres rettighet til å trekke seg fra prosjektet når som helst. En grunnsten i etisk forskning er informert og frivillig samtykke, og muligheten til å enkelt trekke seg fra

prosjektet (Dalland, 2020, s. 173). Jeg forsikret også informantene om min taushetsplikt knyttet til prosjektet. Dette innebærer blant annet anonymisering av all informasjon som kan knyttes tilbake til barnehagene eller informantene, og at alt datamaterialet ville bli slettet ved prosjektslutt.

3.0 Teoretisk tilnærming

I dette kapitlet presenteres teorien jeg støtter meg til og diskuterer i oppgaven.

3.1 Språkbruk og kommunikasjon i flerkulturelle barnehager

3.1.1 Relasjoner som byggestein i andrespråkstilegnelse

Sosiale relasjoner til jevnaldrende kan forstås som en betydningsfull faktor i minoritetsbarns tilegnelse av andrespråket. Braathe (1995) fremhever at positive relasjoner spiller en sentral rolle i barns utvikling av andrespråk, i tillegg til motivasjon og behov for å uttrykke seg (i Sand, 2020, s. 202). Ifølge Størksen (2020) dreier små barns kommunikasjon seg i stor grad om å etterligne jevnaldrende for å føle seg inkludert (s. 135). Å føle seg som en del av gruppen kan gi barnet en følelse av tilhørighet og samhold. Etterligning kan også betraktes som en strategi for å bli akseptert og inkludert blant jevnaldrende.

Forskning viser at barn er mer språklig produktive når de samhandler med jevnaldrende enn når de samhandler med voksne (Kibsgaard, 2021, s. 79). Derfor er det avgjørende for barns andrespråkutvikling at de integreres i barnefellesskapet og opplever positive samspill med andre barn. Under lek kan minoritetsspråklige barn ofte kommunisere mer fritt fordi de kan støtte seg til situasjonelle kontekster og felles lekeregler (Sand, 2020, s. 204).

3.1.2 utfordringer i flerspråklig kommunikasjon

En utfordring som kan oppstå i flerkulturelle barnehager, er at barn med samme morsmål foretrekker å samhandle med hverandre, noe som kan hindre andrespråkstilegnelse hos minoritetsbarn. I en studie utført av Clawson (2002) ble det avdekket at barn med samme morsmål ofte søkte hverandre i frie lekesituasjoner (i Zachrisen, 2020a, s. 44). Dette kan skape en utfordring for minoritetsbarns tilegnelse av andrespråket, da de ikke blir eksponert for det nye språket i lekesituasjoner, som forklart tidligere er svært gunstig for språkutvikling.

I lekesituasjoner som krever høyere grad av språklig ferdighet, kan det hende at barn som ikke behersker majoritetsspråket opplever å bli ekskludert eller havne i en mer følgende rolle i leken (Zachrisen, 2020a, s. 52). Dette fenomenet kan forklares med begrepet kulturell diskvalifisering, som Christoffersen & Aarre (2008) bruker for å beskrive situasjoner der minoritetsbarn føler seg maktesløse og passive i lek og samhandling med barn fra majoritetsgruppen (i Kibsgaard, 2019, s. 57). I slike situasjoner har de voksne et ansvar for å involvere seg og tilrettelegge for positive relasjoner, samt synliggjøre barnas ressurser og styrker for hverandre i leken (Sand, 2020, s. 202).

En kjent utfordring i flerkulturelle barnehager handler om det Tabors (2008) referer til som det doble dilemmaet. Tabors hevder at barn er avhengige av å bli inkludert i det sosiale fellesskapet for å lære andrespråket, samtidig som de må mestre andrespråket for å bli inkludert i fellesskapet. Dette doble dilemmaet beskriver han som en utfordrende situasjon for barn som prøver å integrere seg i en gruppe der de ikke behersker majoritetsspråket (i Kulset, 2019, s. 135).

3.1.3 Fordeler ved interkulturelle språkmøter

Når lek skjer på tvers av språk- og kulturgrenser, skaper det en gjensidig utviklingsarena for barna som deltar i leken (Vestad, 2020, s. 156). I slike interkulturelle møter kan barn utforske forskjeller og likheter som fremmer refleksjon og læring. Slike møter kan gi rom for barn å utvikle sin kulturelle identitet, samtidig som det kan være en gunstig tilpasningsstrategi for minoritetsbarn, der de kan lære seg språket, normene og reglene fra majoritetskulturen (s. 157). Zachrisen (2020a) tar opp begrepet overskridelse, som beskriver hvordan barn bruker ulike språklige uttrykk knyttet til andre etniske og sosiale grupper enn sin egen (s. 47).

Overskridelse skiller seg fra kodeveksling, da det sistnevnte omhandler barn som behersker to verbalspråk og bytter mellom de ulike språkene i en samtale, mens overskridelse gjelder for barn som ikke mestrer språket de låner ord og uttrykk fra (Zachrisen, 2020a, s. 46).

Overskridelse kan forstås som et eksempel på hvordan barn kan lære av hverandre på tvers av språk.

I flerkulturelle lekemiljøer anvender barn ofte en rekke ulike kommunikasjonsmetoder.

Verbale og nonverbale uttrykk støtter hverandre gjensidig i kommunikasjonen, og tillater barnet en bredere tilnæringsmåte i leken (Zachrisen, 2020a, s. 47). Seland (2019) fremhever nonverbal kompetanse og improvisasjon som strategier for å navigere i Tabors doble dilemma, der barn kan delta i lekesituasjoner gjennom nonverbal improvisasjon (s. 198).

Improvisasjon under lek krever både sosial kompetanse og dyp innsikt i det temaet som utforskes. For å kunne improvisere nonverbalt i lek, må barn ha en kulturell og kontekstuell sensitivitet som tillater dem å forstå og delta i leken på en hensiktsmessig måte (Alterhaug, 2006, i Seland, 2019, s. 191).

3.2 Kontakthypotesen

Den amerikanske sosialpsykologen Gordon Allport (1964) utformet kontakthypotesen, som gir innsikt i hvordan intergruppe-kontakt mellom ulike kulturelle grupper kan bidra til å redusere fordommer (i Vestad, 2020, s. 163). Ifølge Allport må kontakten være langvarig og

gjennom flere møter for å ha ønsket effekt. Han identifiserte fire betingelser som er nødvendige for at kontakten skal kunne bidra til å redusere fordommer (i Zachrisen, 2020a, s. 115). Min gjennomgang av denne teorien er basert på Zachrisen sin (2020a) tilnærming, hvor forfatteren knytter kontakthypotesen til barn i barnehagen.

Den første betingelsen handler om at deltakerne bør være *relativt like*. Dette kan tolkes som at gruppene må ha omtrent samme status i samfunnet. En annen forståelse av denne betingelsen er at gruppene kun må ha lik status i samhandlingsarenaen, for eksempel i barnehagen (Zachrisen, 2020a, s. 116). Etersom barnehagen har et mandat for å jevne ut sosiale forskjeller, ønsker jeg å fokusere på den sistnevnte forståelsen. Denne betingelsen bygger på antagelsen om at aktørene opplever respekt og likeverdighet, og at ingen føler seg underlegne i den mellommenneskelige kontakten.

Den andre betingelsen forutsetter at gruppens samhandling preges av *felles mål og reell samhandling*. I en barnehagesetting kan et felles mål være så enkelt som å leke sammen. Dagligdagse samarbeidssituasjoner, som for eksempel å dekke på bordet eller bygge en snøhule sammen, kan også anses som felles mål. Zachrisen (2020b) trekker frem hvordan ansatte i barnehagen kan skape samarbeidssituasjoner mellom barn med ulik etnisk bakgrunn for å styrke deres relasjoner og etablere felles referansepunkter (s. 107). Reell samhandling innebærer at barna samordner handlingene sine i forhold til hverandre, og at det er gjensidig respekt mellom individene (Zachrisen, 2020a, s. 117). Denne betingelsen kan bidra til å oppmuntre til tillit og en fellesskapsfølelse mellom barn fra ulike kulturelle bakgrunner.

Den tredje betingelsen fokuserer på å *unngå konkurranse* mellom gruppene. Zachrisen (2020a) peker på lekesituasjoner som situasjoner som legger til rette for likestilte posisjoner for barna (s. 119). På motsatt side understreker Zachrisen at lekesituasjoner mellom barn fra ulike etniske grupper ofte kan være preget av konflikter og konkurranse. Det kan kreve større involvering fra personalet for å skape en atmosfære som fremmer positive lekeopplevelser mellom barn fra ulike kulturer. Dette kan ses i sammenheng med begrepet kulturell diskvalifisering, som forklart i forrige underkapittel.

Den siste betingelsen er *institusjonell støtte*. I barnehagen skal det legges til rette for sosial samhandling mellom ulike grupper, samtidig som det skal være et trygt og inkluderende miljø for alle barn (Utdanningsdirektoratet, 2017). Barnehagen arbeider ikke isolert fra samfunnet, og det er en sammenheng mellom det som skjer i verden og barnas hverdag (Zachrisen, 2020a, s. 120). Som forklart innledningsvis, kan dagens konflikter i Ukraina og Palestina føre

til flere flyktninger i barnehagen de kommende årene, noe som vil gjenspeiles i barnegruppen. Zachrisen fremhever viktigheten av at personalet utvikler en forståelse for denne sammenhengen og tilpasser sin pedagogiske praksis i tråd med dette.

3.3 Interkulturell kompetanse

Interkulturell kompetanse kan forstås som en utvidet form for sosial kompetanse, som omfatter et bredere spekter av ferdigheter og egenskaper knyttet til positiv samhandling med individer av ulik kulturell tilhørighet. Definert som en dynamisk egenskap, består interkulturell kompetanse av en kombinasjon av holdninger, kunnskap, forståelse og ferdigheter som er avgjørende for hensiktsmessig interaksjon på tvers av kulturelle grenser (Council of Europe, 2014, s. 16). Denne forståelsen understreker at interkulturell kompetanse ikke bare innebærer statisk forståelse om ulike kulturer, men er en dynamisk prosess som uttrykkes gjennom handlinger. Både sosial og interkulturell kompetanse fokuserer på utviklingen av ferdigheter og egenskaper som er essensielle for å lykkes i sosiale situasjoner, hvor individets evne til å forstå, tolke og reagere på andres følelser, tanker og handlinger er avgjørende. Likevel, kan interkulturell kompetanse ses fra et mer omfattende perspektiv, som omhandler forståelse og respekt for kulturelle verdier, normer og praksiser i et globalisert samfunn. For å redegjøre for utviklingen av interkulturell kompetanse har jeg valgt å ta utgangspunkt i Deardoff sin prosessmodell (2006).

3.3.1 Theory of mind

Før jeg videre redegjør for interkulturell kompetansen ønsker jeg å forklare begrepet Theory of Mind (ToM). ToM refererer til menneskers evne til å forstå og tolke de mentale tilstandene til andre individer, inkludert deres tanker, følelser og intensjoner. I hovedsak innebærer dette at en er i stand til å forestille seg hva andre mennesker tenker og føler, og dermed forutse og forklare deres handlinger basert på denne forståelsen (Frith & Frith, 2005, s. 645). Å ha en utviklet Theory of Mind er grunnleggende for å kunne navigere sosiale interaksjoner og forstå menneskelige relasjoner. Det er en vesentlig ferdighet som tillater mennesker å tolke sosiale situasjoner og tilpasse sin egen atferd deretter. Videre kan det argumenteres for at ToM er en viktig ferdighet for å kunne forstå og respektere ulike kulturelle normer og praksiser. Det gir mennesker muligheten til å se verden fra andres perspektiv, noe som er svært verdifullt i et stadig mer globalisert samfunn hvor kulturmøter er mer vanlige.

3.3.2 Deardoffs modell for interkulturell kompetanse

Deardoffs prosessmodell (2006) gir innsikt i utviklingen av interkulturell kompetanse som en kontinuerlig prosess, der hvert aspekt gjensidig påvirker de andre. Modellen starter med *holdninger* som danner grunnlaget for kompetansen, og inkluderer respekt, åpenhet og nysgjerrighet. Når en person utvikler disse holdningene begynner de å øke sin kulturelle kunnskap, som også er neste aspekt av modellen. *Kulturell kunnskap* inkluderer både bevissthet om ens egne kulturelle normer og følsomhet overfor andres kulturer. Økningen i kulturell kunnskap kommer gjennom utvikling av kommunikative og kognitive ferdigheter som lytting, observasjon, evaluering, analyse og tolkning. Modellen forklarer videre at økt kulturell kunnskap fører til en *intern endring* i individets forståelse av verden. Her trekker Deardoff frem individets tilpasningsevne og fleksibilitet i møte med andre kulturer. Det siste aspektet er *handling*, som omhandler individets evne til effektiv kommunikasjon i kulturelle settinger. Dette inkluderer evnen til å navigere gjennom språklige, sosiale og kulturelle forskjeller på en respektfull og inkluderende måte, samtidig som man opprettholder klarhet og presisjon i kommunikasjonen (s. 87). Modellen understreker at utviklingen av interkulturell kompetanse ikke er linær, men sirkulær og at alle aspektene har en gjensidig påvirkningskraft på hverandre.

4.0 Funn og drøfting

I denne delen av oppgaven vil jeg presentere mine funn fra intervjuene. Jeg vil referere til informanten fra den norske barnehagen som *informant A* og informanten fra den thailandske barnehagen som *informant B*. Dersom jeg referer til begge vil jeg referere til dem som *informantene*. Resultatene i denne studien viser en tett sammenheng mellom de ulike funnene. Til tross for forsøket på å kategorisere funnene i fire temaer, er det flere funn som berører flere områder. Dette understreker den gjensidige påvirkningen og sammenhengen mellom de ulike temaene som er undersøkt i studien.

4.1 Kommunikasjon og interkulturelle vennskap

Barnehager med et flerkulturelt miljø kjennetegnes ofte av en variasjon i språkene som snakkes blant barnegruppen. Jeg ønsket å undersøke hvordan interkulturelle vennskap kan påvirke barns språkbruk. Informant A fortalte at de har bemerket seg at barn i interkulturelle vennskap ofte beriker hverandre sine språk. Informanten trekker frem at flere av barna har lært seg noen ord på hverandre sine språk som et eksempel på dette. Vestad (2020) påpeker at lek på tvers av språkgrenser kan fungere som et gjensidig utviklingsmiljø. Informantens eksempel viser hvordan barn kan lære ord fra andre språk enn sitt eget gjennom lek med venner med ulik språklig bakgrunn (s. 156). Zachrisen (2020a) karakteriserer dette fenomenet som overskridelse, som tyder på at barnet kan tilpasse seg den språklige konteksten. Dette funnet kan tyde på at vennskapene kan skape en arena der barn kan tilegne seg nye kommunikasjonsferdigheter, og lære seg å tilpasse språket i leken for å inkludere hverandre (s. 47). Det kan også argumenteres for at en slik overføring av språk kan bidra til å utvide barnas ordforråd og samtidig styrke relasjonene mellom barna, da de anerkjenner hverandres språklige kompetanse og kulturelle uttrykk.

På den andre siden deler informant B situasjoner der barn kan oppleve vanskeligheter med å bygge vennskap på grunn av språkbarrieren. Informanten beskriver hvordan barn som ikke behersker engelsk, som er det felles språket i barnehagen, står overfor utfordringer når de forsøker å etablere vennskap, delta i lek og kommunisere med andre barn i gruppen. Dette eksempelet fremhever den utfordringen barn uten tilstrekkelige majoritetsspråklige ferdigheter møter når de prøver å integreres i fellesskapet, et dilemma kjent som Tabors doble dilemma (i Kulset, 2019, s. 135). Videre beskriver informanten hvordan disse barna ofte bruker nonverbale signaler for å søke kontakt med andre i barnegruppen. For eksempel kan de dytte eller ta tak i andre barn i forsøk på å initiere lek. Informanten erkjenner at slike

handlinger utføres av barnet for å prøve å delta i lek, da det kanskje ikke kjenner til andre metoder. Likevel påpeker informanten at barnehagen ikke oppfordrer til slike fremgangsmåter for å starte lek, da det ikke fremmer en positiv relasjon. Som tidligere nevnt er minoritetsbarn som ikke behersker det dominerende språket ofte avhengige av nonverbale signaler for å delta i fellesskapet. Likevel blir der påpekt at personalet ikke oppfordrer eller godtar de nonverbale handlingene barnet benytter seg av. Dette kan føre til at barnet møter hindringer i å etablere kontakt, siden det ikke behersker det dominerende språket og heller ikke har funnet de godtatte nonverbale signalene i miljøet. Denne situasjonen illustrerer en form for kulturell diskvalifisering, der barnet ekskluderes fra lek og fellesskap på grunn av mangel av majoritetsspråklige ferdigheter (Christoffersen & Aarre, i Kibsgaard, 2019, s. 57).

Basert på de presenterte funnene, kan det hevdes at interkulturelle vennskap kan ha en positiv innvirkning på individuelle språkferdigheter hos noen barn, samtidig som andre kan streve med å inngå i interkulturelle vennskap grunnet språkbarrieren. Informant B beskrev videre to tilfeller som demonstrerte hvordan barn begrenser og forenkler sitt eget verbalspråk for å kommunisere med jevnaldrende som ikke deler samme nivå av språklig kompetanse. I det første tilfellet beskrev informant B et barn som mestrer engelsk godt, som utviklet et vennskap med et annet barn som slet med engelskferdighetene sine. Informanten bemerket at i flere lignende situasjoner hadde det språklig dyktige barnet opplevd en nedgang i sine engelskferdigheter. Det ble observert at det første barnet tilpasset seg det lavere språknivået til det andre barnet. Dette fenomenet belyser betydningen av sosial motivasjon i barns tilegnelse av andrespråk, som påpekt i teorikapittelet. Det interessante ved dette eksemplet er at i stedet for å forbedre det svakere barnets engelskkunnskaper, hadde vennskapet en negativ effekt på det sterkere barnets språkferdigheter.

I det andre tilfellet beskrives en lignende situasjon, men det kan hevdes at denne situasjonen potensielt kan ha en enda mer negativ effekt på barnets språkutvikling. Informanten refererer til barn A, som er flerspråklig med gode engelskkunnskaper, og barn B, som snakker fransk som morsmål og er kompetent i dette språket. Barn B kommuniserer kun ved å uttrykke «ah ah ah» lyder i barnehagen, og etter at A ble venn med B, observerte informanten at A også begynte å kommunisere på samme måte. Dette eksemplet viser hvordan barn med høyere språkkompetanse kan tilpasse seg den kommunikasjonsmåten som brukes av barn med lavere språklig nivå som en strategi for å opprettholde vennskap. Denne tilpasningen kan også ses i lys av barnets ønske om å etablere og opprettholde vennskap, og det å etterligne den andre som en strategi for å oppnå dette, som tidligere diskutert av Størksen (2020, s. 135). Dette

funnet setter lys på hvordan barn tilpasser språket og kommunikasjonsstrategiene sine for å opprettholde sosial tilhørighet blant jevnaldrende, og at dette fenomenet også kan ha en negativ innvirkning på barnet. Det kan også argumenteres for at A besitter betydelig sosial kompetanse, idet det tilpasser sin kommunikasjon for å samhandle med B. Dette kan relateres til barnets Theory of Mind, da A antar at B ikke forstår engelsk og derfor tilpasser A sitt verbale språk for å kunne kommunisere mer effektivt. Dette funnet belyser et perspektiv hvor vennskap mellom barn med ulike morsmål synes å ha en negativ effekt på barnets språkutvikling. Det kan likevel argumenteres for at dette ikke nødvendigvis skyldes språkforskjellene mellom barna, og at det samme kunne skjedd med to barn med samme morsmål, men ulike språkferdigheter.

Jeg var interessert i å utforske barnehagens rolle i å legge til rette for interkulturelle vennskap, spesielt når det gjelder vennskap på tvers av språkgrenser. Informantene delte at slike vennskap ofte oppstår spontant, og uten spesiell tilrettelegging fra personalet. Videre fortalte Informanten at det er personalets ansvar å skape et miljø som muliggjør samspill mellom barna, og å være oppmerksomme på de som kanskje sliter med å integrere seg i fellesskapet eller med å bygge vennskap. Informanten understrekte også viktigheten av at personalet gir barna de nødvendige verktøyene for å kunne bli en del av fellesskapet. Min tolkning av informantens uttalelser er at personalet ikke nødvendigvis har et spesifikt fokus for tilrettelegging av interkulturelle vennskap, og heller ikke ser dette som en oppgave som krever ekstra innsats sammenlignet med å legge til rette for vennskap generelt i barnehagen. Dette funnet kan ses i sammenheng med et annet funn der Informant A bemerket at barna i stor grad bruker norsk som hovedspråk i barnehagen, til tross for at de har mulighet til å kommunisere på andre språk. En mulig faktor bak dette kan være at barnehagen har en så mangfoldig språklig bakgrunn at det ikke finnes et dominerende språk, og derfor virker det mest naturlig å kommunisere på norsk for å oppnå en felles forståelse i barnegruppen. Siden barna hovedsakelig kommuniserer på norsk, legger dette til rette for naturlig dannelse av vennskap på tvers av språk, i stedet for å begrense seg til å søke vennskap bare blant de som deler samme morsmål. Det er vanskelig å fastslå om vennskapene har utviklet seg på grunn av barnas bruk av norskspråket seg imellom, eller om norskferdighetene har utviklet seg på grunn av vennskapene de har etablert.

Informant B var enig i at interkulturelle vennskap oppstår naturlig i flerkulturelle barnehager. Imidlertid erkjenner informanten at de thai-talende barna ofte søker hverandre under fri lek, noe som bekreftes av Clawsons studie (2002). Informanten påpekte at personalet spiller en

rolle i å minne de thai-talende barna om å bruke engelsk for å inkludere hele barnegruppen, spesielt i starten før barna blir trygge i engelsk. Når barna utvikler bedre engelskkunnskaper, observeres det at leken foregår mer på tvers av morsmål. Dette funnet kan styrke argumentet om at interkulturelle vennskap oppstår naturlig i flerkulturelle barnehager, men i større grad spontant når barn behersker og deler et felles språk i barnehagen.

4.2 Betydning for sosial kompetanse

Jeg var interessert i å utforske hvordan møter med ulike kulturer kan påvirke barnas sosiale kompetanse. Informant B delte et eksempel som illustrerer barnas betydelige sosiale bevissthet, basert på deres egne erfaringer med å føle seg utenfor og ikke forstå situasjoner på grunn av språkforskjeller. I den aktuelle barnehagen er det flere barn som snakker russisk og som ofte benytter seg av dette språket når de leker sammen. Informanten forteller at når et ikke-russisk-talende barn nærmer seg leken til de russisk-talende barna, skifter de naturlig over til engelsk uten at det blir bedt om det eller instruert av en voksen. Informanten uttrykker det slik: «That's really (socially) clever because they have an awareness of like *I know that we can speak Russian together. But now our non-Russian friend is here let's speak English together, which is really nice.*» Dette eksempelet viser tydelig at barna som snakker russisk, erkjenner at de andre barna som ikke snakker russisk, ikke har samme språkkunnskaper som dem. Dette demonstrerer barnas utvikling av Theory of Mind, da de viser forståelse ved å bytte til et felles språk (engelsk) for å inkludere det andre barnet. Utviklingen av Theory of Mind er en viktig byggestein i barns sosiale kompetanse og deres evne til å samhandle med andre (Frith & Frith, 2005, s. 645). I en flerkulturell barnehage kan det tenkes at barna har personlige erfaringer med å være i situasjoner der de ikke forstår språket som blir brukt av andre. Disse erfaringene kan være følelsesmessig utfordrende og kan gi barna innsikt i hvordan det er å være utenfor eller ikke å føle seg inkludert i samtaler eller lek på grunn av språkforskjeller. Det kan argumenteres for at slike opplevelser bidrar til barnas utvikling av Theory of Mind, da de blir mer oppmerksomme på at andre mennesker kan ha ulike perspektiver, kunnskaper og erfaringer enn dem selv.

Et eksempel delt av Informant A illustrerer hvordan barn, til tross for å ikke dele et felles verbalspråk, likevel kan delta i lek sammen og vise en betydelig grad av sosial kompetanse gjennom improvisasjon og nonverbale kommunikasjonsmetoder. «Barn er barn, og det fine er at de leker uavhengig av språk. Og det er noe voksne kan ta lærdom av barn på. De snakker ikke samme språk, og uansett så har de et felles språk. De kan leke kafe, og ikke benevne et eneste samme ord, men det er ikke noe problem for de har det så greit. Det er akkurat som de

veit hva den andre sier, uten at de har peiling». Dette eksempelet understreker at et felles verbalspråk ikke er nødvendig for effektiv kommunikasjon under lek. Barna i denne situasjonen viser evnen til å formidle og uttrykke sine ønsker i leken ved å benytte andre kommunikative verktøy, som kroppsspråk og ansiktsuttrykk i samspill med situasjonen. Dette fenomenet kan forstås i lys av Seland (2019) sin beskrivelse av nonverbal kompetanse og improvisasjon som nøkkel til deltakelse i lek. For å improvisere i en lekesituasjon der barn ikke deler et felles verbalspråk, er de avhengige av å ha en implisitt forståelse av lekens tema (s. 191). I dette eksempelet har barna tilgang på nødvendige regler og normer for å leke kafé, som for eksempel rollene som kunde og ansatt. Dette funnet indikerer at barna besitter både en kulturell og kontekstuell sensitivitet, som er gunstig i interkulturelle lek- og vennskskapsrelasjoner. Basert på mine funn kan det argumenteres for at vennskap og lekesituasjoner som overskrider språkgrensene, skaper en arena der barn kan utforske og utvikle alternative kommunikasjonsmetoder, og lære seg å være mer mottakelige for ulike lekesignaler.

Informant A bemerket at den sosiale kompetansen er betydelig større i denne barnehagen sammenlignet med andre barnehager med mindre kulturelt mangfold. Informanten foreslo at dette kan skyldes barnegruppens eksponering for kulturelle konflikter. Videre forklarte informant A at jo flere kulturelle utfordringer barna møter, desto flere utfordrende samtaler har personalet, både med hele barnegruppen og individuelt. Spesielt trekkes samtaler om emner som rasisme og ulike familieformer frem som gjentatte temaer i denne barnehagen. Slike samtaler er med på å skape en arena der barn kan danne en forståelse om at mennesker er ulike og har ulike behov, tanker og følelser som en må forholde seg til. Deardoffs (2006) prosessmodell understreker tre grunnleggende holdninger for interkulturell kompetanse: respekt, åpenhet og nysgjerrighet. Gjennom å føre åpne samtaler med barna hvor de kan utforske ulike konflikter, skapes en plattform hvor nødvendige holdninger og ferdigheter kan utvikles. Slike samtaler legger også et grunnlag for læring og refleksjon om de ulike kulturene til stede i barnehagen. Det kan argumenteres gjennom mine funn at kulturelle konflikter i vennegruppene kan være med på å bidra til å styrke barnas interkulturelle og sosiale kompetanse.

4.3 Utviklingsarena for interkulturell kompetanse

Mine intervjuer avdekker flere funn som indikerer at interkulturelle vennskap fungerer som en arena for utvikling av barns interkulturelle kompetanse. I en samtale om det sosiale miljøet, påpekte informant A at både barna og personalet tilegner seg mye variert kulturell kunnskap.

Et eksempel som fremheves er en situasjon der barna deltok i en rollelek hvor de lekte gård, og fikk tildelt roller som katt, hund, ku og andre gårdsdyr. Etter denne rolleleken hadde en forelder reagert sterkt da barnet kom hjem og fortalte at hen hadde blitt kalt hund i barnehagen. Informanten fortalte at i arabisk kultur anses det å bli kalt katt eller hund som et skjellsord, og forelderen hadde opplevd dette som svært krenkende for barnet sitt. Personalet initierte deretter en samtale med barnegruppen for å utforske denne problemstillingen. I Deardoffs (2006) modell for utvikling av interkulturell kompetanse, fremheves betydningen av å tilegne seg kulturell kunnskap og forståelse for effektiv samhandling med individer fra forskjellige kulturer. I barnehager med lite kulturelt mangfold vil barn sannsynligvis ikke ha tilstrekkelig tilgang til en slik kulturell kunnskap, da de ikke eksponeres for det. I motsetning til dette, ble temaet om det å kalle hverandre dyrenavn diskutert i den aktuelle barnehagen, ettersom dette kunne oppfattes som krenkende i flere av barna sin hjemkultur. Det kan argumenteres, i lys av denne teorien, at barn som deltar i interkulturelle vennskap har større tilgang til kulturell kunnskap gjennom kulturelle konflikter, noe som igjen kan føre til en positiv utvikling i barnets interkulturelle kompetanse.

Ifølge Informant A viser barna en nysgjerrighet og et ønske om å lære om hverandre og om andres kulturer. Informanten understreker at barna uttrykker nysgjerrighet overfor det som er ukjent for dem. «Så vi har mye sånne samtaler da. Om hva er det vi opplever, hva er det vi ser, hva er ulikhetene? *Hvorfor har jeg sånn her hår når den og den har sånt hår?* Det her med ulikhetene, og det er ikke nødvendigvis at man er sjalu, eller at det er noe annerledes. De undrer seg. *Hvorfor ser du ut som du gjør og hvorfor ser jeg ut som jeg gjør? Hvorfor får familien din gjøre sånn og sånn?»*. Som tidligere understreket, er nysgjerrighet en nøkkelholdning i utviklingen av interkulturell kompetanse (Deardoff, 2006). Dette funnet viser at barn både viser nysgjerrighet ovenfor naturlige aspekter som hårtype og utseende, men også kulturelle aspekter som hva de ulike familiene gjør og opplever. Basert på mine funn, kan det argumenteres for at interkulturelle vennskap fører til at barnegruppen stiller flere spørsmål og viser undring ovenfor hverandre. Dette skaper et grunnlag som personalet kan ta tak i og utforske sammen med barna for å dyrke de grunnleggende holdningene som er nødvendig for interkulturell kompetanse.

Informant B fortalte at det kan ha en betydning for barn å koble ulike kulturelle uttrykk til barn de er i vennsapsrelasjoner med. Informanten påpekte at barnegruppen er mangfoldig i helligdagene og tradisjonene som de følger, og at personalet legger til rette for at barn skal kunne dele sin kultur med resten av barnegruppen. Et eksempel er under hanukka, der et barn

tok med seg kulturelle gjenstander for å vise frem til barnegruppen. Informanten forklarer videre: “It's nice that because that child is actually here, we're able to talk to her about it and use those items that she has at home. So that's really nice. And we can actually say like this child, your friend, celebrates this”. I dette eksemplet understreker informanten betydningen av å knytte ulike kulturelle uttrykk til en venn barnet har en positiv relasjon til. Denne forklaringen kan ses i lys av kontakthypotesen, som fremhever relativ likhet og reell samhandling som to sentrale elementer for å fremme positiv interpersonal kontakt (Allport, 1964, i Zachrisen, 2020a, s. 116). Det kan hevdes at barn har lettere for å forstå og verdsette kulturelle uttrykk når de kan knytte dem til en jevnaldrende venn de har et positivt forhold til. I barnehager med mindre kulturelt mangfold, kan personalet måtte ty til bruk av bilder og videoer for å formidle ulike kulturelle uttrykk og tradisjoner til barnegruppen. I tilfeller der ingen av barna har direkte relasjon til det som blir diskutert, må barnegruppen kanskje bare forestille seg hvem som feirer høytiden, og dette kan oppleves som fjernt.

Informant A beskrev hvordan interkulturelle vennskap kan bidra til å fremme positive holdninger til nye kulturer og motvirke rasisme ved å øke forståelsen av ulike kulturer. Informanten understrekte hvordan barn gjennom disse vennskapene lærer om ulike kulturelle kontekster. «Rasisme er jo uvitenhet. Man vet ikke hva som sårer, hva som trykker. Men det lærer de ungene her veldig tidlig. *Hva er det som trykker? Hva er rasisme?* For det snakker vi mye om her, ungene her opplever jo rasisme». I dette sitatet fremhever informanten at rasisme ofte oppstår på grunn av uvitenhet. Videre påpeker informanten at interkulturelle vennskap bidrar til å motvirke denne uvitenheten ved å gi barna nødvendig kulturell kunnskap. Dette kan sees i lys av barnas interkulturelle kompetanse, som inkluderer å tilegne seg korrekt og relevant kunnskap for å forstå ulike kulturer (Deardoff, 2006). Ifølge Deardoff sin prosessmodell er kulturell kunnskap og forståelse nødvendig for å oppnå en endring i tenke- og handlingsmåter. Ut fra denne observasjonen kan det argumenteres at interkulturelle vennskap potensielt kan bidra til å minske forekomsten av rasisme og negative interaksjoner mellom individer fra forskjellige kulturer.

4.4 utfordringer ved interkulturelle vennskap

Jeg ønsket å utforske mulige utfordringer som barna og barnehagen møter i forbindelse med interkulturelle vennskap. En bekymring som Informant A nevnte, er knyttet til foreldre som ikke deler et felles språk for kommunikasjon, spesielt når det gjelder å planlegge møter utenfor barnehagen og å invitere hverandre hjem. Informanten uttrykker: «Mye av vanskelighetene rundt det er jo at foreldrene snakker så ulike språk og de snakker ikke noe

godt norsk heller, ungene gjør jo omsider det. Det blir ofte at ungene er tolk for foreldrene sine til den andre forelderen. Når de skal avtale å være med hverandre hjem så stopper det med foreldrene, fordi de ikke forstår hverandre». Informant A påpekte også det ekstra ansvaret personalet har for å legge til rette for at barna kan møtes utenfor barnehagen, og at personalet ofte må trå til som tolk i slike situasjoner. Informanten understrekte viktigheten av foreldrenes rolle i barnas vennskap og uttrykte et ønske om at barna skal kunne delta i aktiviteter utenfor barnehagen uten at personalet må fungere som mellomledd i kommunikasjonen mellom familiene. Dette funnet kan ses i sammenheng med det ytre utfallet i Deardoffs modell (2006) som vektlegger effektiv og hensiktsmessig kommunikasjon mellom individer fra ulike kulturer. I situasjonen som informanten beskrev, oppnår ikke partene en effektiv kommunikasjon på grunn av mangelen på et felles språk. På bakgrunn av dette funnet kan det hevdes at et felles verbalspråk blant foreldre spiller en vesentlig rolle for å fremme videreutviklingen av barnas vennskap utenfor barnehagens rammer.

Informant B informerte at de også hadde observert lignende utfordringer i den aktuelle barnegruppen. Informanten fortalte videre om hvordan barnehagen aktivt bidrar til å legge til rette for at familiene kan bygge nettverk utenfor barnehagens grenser, slik at barna kan videreutvikle relasjonene sine utenfor barnehagens åpningstider. Informanten forklarte at de eksempelvis introduserer familier for hverandre, spesielt om familiene har noe til felles, eksempelvis lignende morsmål. Disse to funnene illustrerer barnehagens rolle i tilrettelegging for barns vennskap og familienes fellesskap i nærsamfunnet, som studien til Eidsvåg (2023) viser til. Funnene understreker også barnehagens betydning som en brobygger mellom ulike familier og kulturer, og hvordan barnehagen kan fungere som et bindeledd for å fremme fellesskap på tvers av kulturelle bakgrunner.

Under samtalen om utfordringer ved interkulturelle vennskap påpekte informant B at det er de voksne og samfunnet rundt som skaper rammer og antagelser om at barn er forskjellige basert på eksempelvis hudfarge og religion. Informanten understrekte at barn selv ikke legger vekt på hvordan noen ser ut, hvor de kommer fra, eller hvilken rase eller religion de tilhører.

Videre uttrykte informanten at det oppleves som trist at voksne forventer at barn skal se på mennesker gjennom et slikt filter allerede i tidlig alder. Min tolkning av denne observasjonen er at informanten henviser til barnehagens ansvar eller rolle når det gjelder å tilrettelegge for interkulturelle vennskap. Jeg forstår det slik at informanten mener at barna selv ikke skiller på vennskapene sine og at foreldrene og samfunnet generelt legger for mye vekt på disse forskjellene, mens barn i ser på vennskap som nettopp det - vennskap - uavhengig av språk,

etnisitet og religion. Dette kan relateres til Eriksen og Sajjads forståelse av kultur (2022, s. 36). Ifølge informanten har barn det medfødte behovet for å etablere relasjoner, men de har ikke lært de sosiale normene i kulturen om for eksempel at noen kulturer står i konflikt.

På den andre siden forteller informant A om noen situasjoner som krever at personalet i større grad må arbeide for å skjerme barnehagen og barnas vennskap fra samfunnets problemer og utfordringer. Hun delte en hendelse der foreldre fra Ukraina og Russland måtte bruke en felles tolk under et foreldremøte, noe som ble opplevd som sårt av den ene parten. Informanten påpekte også at de har observert at lignende situasjoner kan være sårbare for barna, og at personalet er svært nøye med å følge opp barna som blir virket på av krigssituasjonene. Videre understrekte informanten at personalet arbeidet aktivt for å unngå å stigmatisere noen land i barnegruppen. Dette perspektivet kan analyseres innenfor rammene av Allports tredje betingelse, som vektlegger å unngå konflikter og konkurranser mellom barna i fellesskapet (Allport, 1964, Zachrisen, 2020a, s. 116). I denne barnehagen er det vist at personalet har et fokus på å forebygge konflikter mellom barn som kommer fra kulturer i konflikt. Dette funnet tyder på at personalet må involvere seg for å hindre at utfordringer og problemer i samfunnet skal gjenspeiles i barnehagen. Selv om dette kan virke ekstremt, indikerer mine funn at foreldrenes holdninger kan ha betydelig innvirkning på barna og deres relasjoner.

Informant A delte erfaringer om hvordan samfunnet rundt, spesielt foreldrene, kan bidra til å skape hindringer for barnas vennskap. Et spesifikt eksempel som ble fremhevet var dynamikken mellom kurdere og arabere. Informant A uttrykte: «Kurdere er jo kanskje de som er minst likt. Og da kan foreldrene si *Nei, ungen min skal ikke leke med den og den, for de er arabere og de andre er kurdere*. Da går det på inkluderinga, for da er det foreldre som stopper inkluderinga». Dette eksempelet illustrerer hvordan konflikter mellom ulike folkegrupper kan være til hinder for flerkulturelle barnegrupper og skape utfordringer i barns etablering av interkulturelle vennskap. Dette funnet kan forstås i lys av de holdningene som er avgjørende for interkulturell kompetanse, spesielt åpenhet (Deardoff, 2006). Det kan argumenteres for at manglende åpenhet blant foreldre kan føre til avvísning av barnas vennskap, noe som potensielt kan ha en negativ innvirkning på vennsksrelasjonene i barnegruppen.

Informanten pekte også på hvordan dette kan påvirke samarbeidet i barnegruppen. Barna har en tendens til å reflektere foreldrenes holdninger, og dermed kommer kulturforskjellene i barnegruppen tydeligere frem. Dette er i tråd med Klausen (1979) sin forståelse på kultur, og foreldrenes innsats og ønske om å videreformidle sine verdier og holdninger (i Sand, 2020, s. 82). Dette funnet illustrerer barns evne til å internalisere og gjenskape foreldrenes holdninger,

noe som utgjør en betydelig del av deres kulturelle arv. Videre kan dette ses i lys av barnehagens og vennskapenes rolle som en arena for refleksjon og læring, der slike holdninger kan bli utfordret og videreutviklet. Utviklingen av holdninger som respekt og åpenhet er avgjørende for å styrke barnas interkulturelle kompetanse, som påpekt av Deardoff (2006).

En annen samfunnsutfordring som kan påvirke barnehagemiljøet er de pågående konfliktene rundt om i verden. Informant A beskrev hvordan utfordringer kan oppstå i foreldregruppen som følge av disse konfliktene, og hvordan dette videre kan påvirke barna. Et eksempel som informantene deler, handler om barn og foreldre fra Ukraina som har opplevd krig og flukt, og derfor kjenner på en mangel av trygghet. Informanten påpekte at dette kan gjøre det sårt å møte på russiske familier i barnehagen, eller høre russisk på lekeplassen. Informanten trakk også paralleller til konflikten mellom Palestina og Israel, og påpekte at problematikken er lik for denne konflikten. Dette funnet belyser hvordan verdenskonflikter kan påvirke individuelle barn og deres relasjoner til barn fra den motstående kulturen. Dette fenomenet kan forstås i lys av det første aspektet i Deardoffs modell (2006), som vektlegger åpenhet, respekt og nysgjerrighet overfor andre kulturer. Det kan være utfordrende å praktisere slike holdninger under pågående kriger, da slike konflikter er sterkt preget av redsel. Informanten forklarer videre at «Det er mer det som skjer ute i verden som påvirker ungene her. Krigene er det som gjør at kulturene har det vanskelig for hverandre. Fordi dem er redd, det er ikke noe hat inn i bilde. Det er mer redsel». Basert på disse funnene, kan det hevdes at konflikter i det globale samfunnsbildet kan ha innvirkning på foreldrenes oppfatninger av ulike kulturer, og at dette kan reflekteres i barnas relasjoner i barnehagen.

Jeg ønsket å utforske denne problemstillingen nærmere i den thailandske barnehagen, hvor barnegruppen inkluderte barn fra Ukraina, Russland og Belarus. I motsetning til Informant A nevnte ikke Informant B de samme utfordringene. Informant B rapporterte at både barn og foreldre fra de nevnte landene hadde et godt forhold til hverandre. Informanten forklarte også at disse familiene har knyttet bånd på grunn av likheten i morsmålene deres. Ettersom Thailand vanligvis ikke er kjent for å ta imot europeiske flyktninger, spurte jeg Informant B om dette gjaldt for de aktuelle familiene. Informanten forklarte da at den ene ukrainske familien var bosatt i Thailand før krigen brøt ut, og at den andre familien kom etter krigen, men ikke på grunn av krigen. Det er mulig å forstå fraværet av problemer i Thailand i lys av familiens status, der de ikke nødvendigvis identifiseres som flyktninger, men heller som en familie som har valgt å flytte uavhengig av krigssituasjonen. Denne situasjonen kan ses i

sammenheng med Allports (1964) betingelse om relativ likhet, da familiene har en lignende status i det nye landet og den kulturen de nå prøver å tilpasse seg. Mine funn indikerer at det er flere komplekse faktorer som påvirker om familiene opplever ubehag i møte med individer fra ulike kulturer, og om dette ubehaget overføres til barna og deres vennskap. Det er ikke nødvendigvis slik at familiene må føle ubehag når de samhandler med individer fra andre kulturer, selv om deres hjemkulturer er i konflikt. Som tidligere nevnt, påvirkes barn av holdningene og verdiene som overføres fra hjemmet, og når foreldrene ikke er i konflikt, vil ikke heller barna være det.

5.0 Avslutning

Det har vist seg å være en spennende sammenheng mellom interkulturelle vennskap og barns språkbruk. Gjennom språklig utveksling kan barn i slike vennskap berike hverandres språkkunnskaper og kulturelle forståelse. Likevel kan språkbarrierer også utgjøre en betydelig hindring for etablering av vennskap på tvers av kulturelle bakgrunner, og kan føre til ekskludering fra fellesskapet hvis barnet ikke behersker det dominerende språket. Gjennom min studie virker det som interkulturelle vennskap oppstår spontant på tvers av språk, men det kan kreve en innsats fra personalet for å oppmuntre til flerspråklig kommunikasjon i barnehager der språkbarrierer er mer tydelig.

Interkulturelle vennskap har også vist seg å ha en innvirkning på utviklingen av barns sosiale kompetanse. Slike vennskap kan støtte utviklingen av Theory of Mind, hvor barn lærer å forstå og sette seg inn i andres perspektiver og følelser, noe som er avgjørende for å fremme empati og sosial forståelse. Interkulturelle vennskap gir barn muligheten til å utvikle nonverbale kommunikasjon- og improvisasjonsevner for å overvinne språkbarrierer. Dette bidrar til å styrke deres sosiale kompetanse og evnen til å kommunisere på en inkluderende måte.

I mine funn har jeg også avdekket en sammenheng mellom barns interkulturelle vennskap og deres utvikling av interkulturell kompetanse. Ved å håndtere kulturelle konflikter får barn muligheten til å dyrke verdifulle holdninger som respekt, åpenhet og nysgjerrighet gjennom åpne og reflekterende samtaler. Disse samtalene fungerer som en bro som knytter barn sammen på tvers av kulturelle grenser og bidrar til å skape et miljø preget av forståelse og toleranse. Interkulturelle vennskap tilbyr også en arena der barn kan tilegne seg variert kulturell kunnskap, noe som ikke bare beriker deres forståelse av verden, men også forbereder dem på et liv i et stadig mer globalisert samfunn. Ved å knytte kulturelle uttrykk og tradisjoner opp mot venner fra ulike kulturer, får barn en dypere forståelse av hverandres bakgrunn og kan verdsette disse forskjellene. Interkulturelle vennskap kan ikke bare bidra til å fremme empati og forståelse, men også være en vaksinasjon mot rasisme og fordommer. Gjennom å oppleve ulike kulturer på nært hold og utvikle en økt interkulturell sensitivitet i sine vennskap, blir barna rustet til å motvirke negative holdninger og fordommer i samfunnet.

Det har vist seg å være en rekke positive forhold knyttet til barns interkulturelle vennskap i barnehagen, men det er også vist seg å være en del utfordringer knyttet til temaet. En betydelig utfordring er begrensningene barn møter når de ønsker å utvide sine vennskap

utenfor barnehagens rammer. Dette skyldes ofte språkbarrierer mellom foreldrene, som kan begrense muligheten til kommunikasjon og samhandling på tvers av kulturelle grenser. Dermed kan potensielle vennskap som er bygget opp i barnehagen, bli hindret i å utvikle seg videre utenfor denne konteksten. Videre kan foreldrenes fordommer og mangel på åpenhet overfor nye kulturer utgjøre en betydelig barriere for barns vennskap. Disse holdningene kan overføres til barna og hemme deres evne til å utforske og omfavne mangfoldet i sine vennskap. Det er derfor avgjørende at barnehagen og foreldre spiller en aktiv rolle i å oppmuntre til toleranse og aksept av ulikheter. Til slutt, påvirkningen av pågående konflikter og kriger i verden på barns relasjoner understreker betydningen av familiens innflytelse på barnets holdninger og verdier. Barns evne til å opprettholde vennskap på tvers av kulturelle grenser kan være avhengig av familiens holdninger og opplevelser knyttet til disse konfliktene.

Dette forskningsprosjektet har belyst betydningen av interkulturelle vennskap, både for den personlige utviklingen til hvert barn og for dynamikken i barnegruppa. I min forskning kommer det frem at vennskap oppstår naturlig på tvers av kulturelle forskjeller, og det er ofte samfunnet som setter rammene for barnas vennskap. Jeg vil hevde at det er barnehagens ansvar å legge til rette for et trygt og inkluderende miljø der slike vennskap kan blomstre.

6.0 Litteraturliste

- Barnekonvensjonen. (1989). *Konvensjon om barns rettigheter* (20.11.1989). Lovdata.
https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-05-21-30/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8
- Bergesen, A. (2017). *Global forståelse: Barnehagelæreren som kulturell brobygger*. Fagbokforlaget.
- Council of Europe (2014). Developing intercultural competence through education. I J. Huber (Red.), *Pestalozzi series, no.3*. Council of Europe Publishing.
- Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving* (7. utg.). Gyldendal.
- Deardoff, D. K. (2006). A model of intercultural competence and its implications for the foreign language curriculum. I S. Wilkison (Red.), *Insights from Study Abroad for Language Programs*. Thomson Heinle.
- Eidsvåg, G. M. (2023). Å høre til der du bor: om foreldres opplevelser av tilhørighet gjennom barnehagen. *Nordisk barnehageforskning*. 19(2). <https://doi.org/10.23865/nbf.v19.240>
- Eriksen, T. H. & Sajjad, T. A. (2020). *Kulturforskjeller i praksis: perspektiver på det flerkulturelle Norge* (7. utg.). Gyldendal.
- Frith, C., & Frith, U. (2005). Theory of mind. *Current biology*, 15(17), s. 644-645.
<https://doi.org/10.1016/j.cub.2005.08.041>
- Greve, A. (2009). Vennskap mellom de yngste barna i barnehagen. *Nordisk barnehageforskning*, 2(2), 91-98.
<https://oda.oslomet.no/odaxmlui/bitstream/handle/10642/307/477712.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
- Johannessen, A., Tufte, P. A. & Christoffersen, L. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (5. utg.). Abstrakt forlag AS.
- Kibsgaard, S. (2019). Språklige læringsprosesser i barnehagen. I S. Kibsgaard (Red.), *Veier til språk: i barnehagen* (s. 46-62). Universitetsforlaget.
- Kibsgaard, S. (2021). Barnekultur i flerkulturelle barnehager. I H. Jæger & J. K. Torgersen (Red.). *Barnekultur* (s. 74-85). Cappelen Damm Akademisk.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg.). Gyldendal.

- Ogden, T. (2011). Sosial ferdighetsopplæring for barn og ungdom. *Tidsskrift for norsk psykologforening*, 48(1), 64-68.
- Kulset, N. (2019). Språk via sang. I S. Kibsgaard (Red.), *Veier til språk: i barnehagen* (s. 134-146). Universitetsforlaget.
- Sand, S. (2020). *Ulikhet og fellesskap - flerkulturell pedagogikk i barnehagen*. Cappelen Damm Akademisk.
- Seland, M. (2019). Barns lekende improvisasjon som interkulturell kompetanse i barnehagen. I S. Kibsgaard (Red.), *Veier til språk: i barnehagen* (s. 186-197). Universitetsforlaget.
- Statistisk sentralbyrå. (UÅ). 12272: Minoritetsspråklige barn i barnehager 1-5 år (K) 2015 - 2022. SSB. <https://www.ssb.no/statbank/table/12272>
- Størksen, I. (2013, 07. november). *Hva er sosial kompetanse?*. Utdanningsforskning. <https://utdanningsforskning.no/artikler/2013/hva-er-sosial-kompetanse/>
- Størksen, I. (Red.). (2020). *Livsmestring og livsglede I barnehagen*. Cappelen Damm Akademisk.
- Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitativ metode* (5.utg.). Fagbokforlaget.
- Utlendingsdirektoratet. (2024, 5. januar). *72 000 flyktninger fra Ukraina har søkt beskyttelse i Norge*. Udi. <https://www.udi.no/aktuelt/72-000-fra-ukraina/>
- Utdanningsdirektoratet. (2017). *Rammeplanen for barnehagen*. Udir. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/barnehagens-formal-og-innhold/laring/>
- Utdanningsdirektoratet. (u.å.). *Vennskap*. Udir. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/trivselsveileder/4-Vennskap/>
- Vestad, L. (2020). Barnehagen - en arena for flerkulturelt mangfold. I I, Størksen (Red.), *Livsmestring og livsglede i barnehagen* (s. 148-172). Cappelen Damm Akademisk.
- Zachrisen, B. (2020a). *Like muligheter i lek?: interetniske møter i barnehagen*. Universitetsforlaget

Zachrisen, B. (2020b). *Omsorg i en kulturell kontekst: kultursensitiv omsorg i barnehagen*. Universitetsforlaget.

Østrem, S., Bjar, H., Føsker, L.R., Hogsnes, H.D., Jansen, T.T., Nordtømme, S. & Tholin, K.R. (2009). *Alle teller mer. En evaluering av hvordan Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver blir innført, brukt og erfart* (Rapport 1). Høgskolen i Vestfold.

7.0 Vedlegg

7.1 Intervjuguide - Norsk

Intervjuguide

Tema: Tverrkulturelle vennskap

Foreløpig problemstilling: «Hvilken innvirkning kan tverrkulturelle vennskap ha i barnehagen for enkeltbarnet og for barnegruppa?»

Informanter: Pedagogisk ledere i flerkulturelle barnehager

Det er satt av ca. en time til intervjuet. Intervjuet vil foregå fysisk og tas opp via lydopptak.

Det vil senere transkriberes og bli analysert for å bli brukt i drøfting i bacheloroppgaven.

Innledningsspørsmål

- Fortell meg om barnehagene du jobber i?
- Hva er det som du synes barnehagen gjør bra, eller mindre bra?
- Fortell om personalgruppa som du jobber med.
- Fortell om din stilling og utdanning.
- Hvor lenge du har arbeidet i barnehage, generelt og i denne?
- Har du eller andre i personaler noen spesifikk kompetanse på flerkulturelt arbeid? (Utdanning, kursing eller andre former for kvalifisering?)
- Fortell om barnegruppa, hva karakteriserer denne?
- Hva er det som fungerer bra i barnegruppa?
- Hva er det som skaper utfordringer i barnegruppa?
Fortell om foreldrene – hva kjennetegner dem?
- Hvordan vil du karakterisere foreldresamarbeidet?

Generelt

- Hva legger du i begrepet *flerkulturell barnehage*?
- Hva tenker du om denne barnehagen som en flerkulturell barnehage?
- Hva legger du i begrepet *vennskap i barnehage*?
- Hva legger du i begrepet *tverrkulturelle vennskap*?
- Fortell om deres erfaring med tverrkulturelle vennskap i denne barnehagen.

Enkeltbarnet

- Hva tenker du om tverrkulturelle vennskap sin rolle på barnets språkutvikling?
- Hvordan mener du tverrkulturelle vennskap kan påvirke barnets sosiale kompetanse?
- På hvilken måte fremmer tverrkulturelle vennskap kulturell bevissthet blant barnegruppa?
- Hva tenker du om barnets identitetsutvikling med tanke på tverrkulturelle vennskap?

Barnegruppa

- Hva tenker du om dynamikken i en barnegruppe med tverrkulturelle vennskap når det gjelder inkludering?
- Hvordan tror du tverrkulturelle vennskap kan påvirke samarbeidet i barnegruppa?

Utfordringer

- Har dere opplevd noen utfordringer knyttet til tverrkulturelle vennskap?
 - o Hvordan observerer dere dette?
- Hvilke faktorer tenker du kan skape utfordringer i tverrkulturelle vennskap?
- Hvordan håndterer dere eventuelle utfordringer/misforståelser som oppstår på grunn av kulturforskjeller i barnehagen?

Barnehagens rolle

- Hva tenker du om barnehagens rolle for å tilrettelegge for tverrkulturelle vennskap?
- Er dette noe dere arbeider aktivt for, eller skjer det «av seg selv»?
 - o Eller mener dere at det ikke nødvendigvis behøver spesiell oppmerksomhet?
- Fortell om hvordan dere arbeider for å tilrettelegge for slike vennskap.

Avslutningsspørsmål

- Kan dere dele eksempler på konkrete historier eller erfaringer som illustrerer tverrkulturelle vennskap i deres barnehage?

Takk for at du stilte opp! 😊 Kan jeg ta kontakt dersom jeg har vil avklare noe?

7.2 Intervjuguide - Engelsk

Interview Guide

Theme: Cross-cultural friendships

Preliminary research question: "What impact can cross-cultural friendships have in kindergarten for the individual child and for the group of children?"

Informants: Pedagogical leaders in multicultural kindergartens

Approximately one hour is allocated for the interview. The interview will be conducted in person and recorded via audio. It will later be transcribed and analyzed for use in the discussion section of the bachelor's thesis.

Introduction Questions:

- Tell me about the kindergarten you work in.
- What do you think the kindergarten does well or not so well?
- Describe the staff you work with.
- Tell me about your position and education.
- How long have you worked in kindergarten, both in general and in this one?
- Do you or other staff members have specific expertise in multicultural work? (Education, training, or other forms of qualification?)
- Describe the group of children, what characterizes them?
- What works well within the group of children?
- What challenges arise within the group of children?
- Tell me about the parents – what are their characteristics?
- How would you characterize the collaboration with parents?

General:

- How do you understand the term *multicultural nursery*?
- What are your thoughts on this nursery being a multicultural nursery?
- How do you understand the term *friendship* in kindergarten?
- How do you understand the term *cross-cultural friendships*?
- Can you share your experiences with cross-cultural friendships in this kindergarten?

Individual Child:

- What do you think about the role of cross-cultural friendships in the child's language development?
- How do you think cross-cultural friendships can influence the child's social skills?
- In what ways do cross-cultural friendships promote cultural awareness among the group of children?
- What are your thoughts on the child's identity development in relation to cross-cultural friendships?

Group of Children:

- What are your thoughts on the dynamics within a group of children with cross-cultural friendships regarding inclusion?
- How do you think cross-cultural friendships can affect collaboration within the group of children?

Challenges:

- Have you experienced any challenges related to cross-cultural friendships?
 - o How do you observe this?
- What factors do you think can create challenges in cross-cultural friendships?
- How do you handle any challenges/misunderstandings arising from cultural differences in the kindergarten?

Role of the Kindergarten:

- What are your thoughts on the kindergarten's role in facilitating cross-cultural friendships?
- Is this something you actively work towards, or does it happen "naturally"?
 - o Or do you believe it doesn't necessarily require special attention?
- Describe how you work to facilitate such friendships.

Closing Question:

- Can you share examples of specific stories or experiences that illustrate cross-cultural friendships in your kindergarten?

Thank you for participating! 😊 Can I contact you if I need clarification on anything?

7.3 Informasjons- og samtykkeskjema til intervju - Norsk

Vil du delta i forskningsprosjektet

«Tverrkulturelle vennskap»?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å belyse temaet tverrkulturelle vennskap, og hvilken betydning slike vennskap kan ha for enkeltbarnet og barnegruppa.

I dette skrevet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med intervjuet er å samle inn data til bacheloroppgaven min og for så å analysere det og bruke det i drøftingsdelen av oppgaven. Den foreløpige problemstillingen min er *«Hvilken innvirkning kan tverrkulturelle vennskap ha i barnehagen for enkeltbarnet og for barnegruppa?»*

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dronning Mauds Minne Høgskole er ansvarlig for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Jeg har basert utvalget mitt på pedagogiske ledere som jobber i flerkulturelle barnehager, både i Norge og Thailand.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du deltar på intervju. Intervjuet vil ta ca. 1 time. Intervjuet vil bli tatt opp og transkribert. Barnehagen og personalet vil anonymiseres.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg vil bare bruke opplysningene om deg til formålene jeg har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Mine veiledere Paal Eckhoff Salvesen og Line-Marie Wiken Hatle vil ha tilgang til materialet.
- Navnet og kontaktopplysningene dine vil jeg anonymisere og erstatte med en egen kode som lagres adskilt fra øvrige data.

Hva skjer med personopplysningene dine når forskningsprosjektet avsluttes?

Prosjektet vil etter planen avsluttes 22.05.2024. Etter prosjektslutt vil datamaterialet med dine personopplysninger slettes.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Dronning Mauds Minne Høgskole har Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene
- å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende
- å få slettet personopplysninger om deg
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Dronning Mauds Minne Høgskole ved Paal Eckhoff Salvesen, Tlf: 90780822, Mail: pes@dmmh.no
- Vårt personvernombud: Tomas Christensen, Tlf: 73805247, Mail: tch@dmmh.no

Hvis du har spørsmål knyttet til vurderingen som er gjort av personverntjenestene fra Sikt, kan du ta kontakt via:

- Epost: personverntjenester@sikt.no eller telefon: 73 98 40 40.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig
Paal Eckhoff Salvesen

Student
Thea Slettemoen Kongsvik

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet *Tverrkulturelle vennskap* og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i intervju

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, ca. 22.05.2024.

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

7.4 Informasjons- og samtykkeskjema til intervju - Engelsk

Do you want to participate in the research project?

"Cross-cultural friendships"?

This is a question for regarding your participation in a research project where the purpose is to shed light on the topic of cross-cultural friendships, and what significance such friendships can have for the individual child and the group of children.

In this document, we provide you with information about the aims of the project and what participation will mean for you.

Purpose

The purpose of the interview is to collect data for my bachelor's thesis and then to analyze it and use it in the discussion part of the thesis. My preliminary question is *"What impact can cross-cultural friendships have in kindergarten for the individual child and for the group of children?"*

Who is responsible for the research project?

Queen Maud's College of Early Childhood Education is responsible for the project.

Why are you being asked to participate?

I have based my selection on teachers who work in multicultural kindergartens, both in Norway and Thailand.

What does participating mean for you?

If you choose to participate in the project, this means that you will participate in an interview. The interview will take approximately 1 hour. The interview will be recorded and transcribed. The nursery and the staff will be anonymized.

Participation is voluntary

Participation in the project is voluntary. If you choose to participate, you can withdraw your consent at any time without giving any reason. All your personal data will then be deleted. There will be no negative consequences for you if you do not want to participate or later choose to withdraw.

Your privacy - how we store and use your information

I will only use the information about you for the purposes I have described in this article. We treat the information confidentially and in accordance with the privacy regulations.

- My supervisors Paal Eckhoff Salvesen and Line-Marie Wiken Hatle will have access to the material.
- I will anonymize your name and contact details and replace them with a separate code that will be stored separately from other data.

What happens to your personal data when the research project ends?

The project is scheduled to end on 22 May 2024. After the end of the project, the data material with your personal information will be deleted.

What gives us the right to process personal data about you?

We process information about you based on your consent.

Commissioned by Queen Maud's College of Early Childhood Education, SIKT- The knowledge sector's service provider, has assessed that the processing of personal data in this project is in accordance with the privacy regulations.

Your rights

As long as you can be identified in the data material, you have the right to:

- access to the information we process about you, and to be given a copy of the information
- to have information about you corrected that is incorrect or misleading

- to have personal data about you deleted
- to send a complaint to the Norwegian Data Protection Authority about the processing of your personal data

If you have questions about the study, or want to know more about or exercise your rights, please contact:

- Queen Maud's College of Early Childhood Education at Paal Eckhoff Salvesen, Tel: 90780822, Mail: pes@dmmh.no
- Our data protection representative: Tomas Christensen, Tel: 73805247, Mail: tch@dmmh.no

If you have questions related to the assessment made of the privacy services from SIKT, you can get in touch via:

- Email: personverntjenester@sikt.no or telephone: 73 98 40 40.

With best regards

Project manager
Paal Eckhoff Salvesen

Student
Thea Slettemoen Kongsvik

Declaration of consent

I have received and understood information about the project *Cross-cultural friendships* and have been given the opportunity to ask questions. I agree to:

- to participate in an interview

I agree to my data being processed until the project is finished, approximately 22/05/2024.

(Signed by project participant, date)

7.5 Informasjons- og samtykkeskjema til intervju - Thai

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

คุณต้องการมีส่วนร่วมในโครงการวิจัยหรือไม่?

“มิตรภาพข้ามวัฒนธรรม”?

นี่เป็นคำถามสำหรับคุณเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการวิจัยที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ความกระจ่างในหัวข้อมิตรภาพแม้ในความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม และมิตรภาพดังกล่าวนี้จะมีความสำคัญต่อเด็กแต่ละคนและกลุ่มเด็กอย่างไร

ในเอกสารนี้

เราจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของโครงการและการมีส่วนร่วมที่จะมีความหมายต่อคุณอย่างไร

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์คือเพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรีของฉันแล้ววิเคราะห์และนำไปใช้ในส่วนอภิปรายวิทยานิพนธ์ คำถามเบื้องต้นของฉันคือ

"ความมีมิตรภาพในพหุวัฒนธรรมจะส่งผลอย่างไรบ้างในโรงเรียนอนุบาลสำหรับเด็กแต่ละคนและต่อกลุ่มเด็ก"

ใครเป็นผู้รับผิดชอบโครงการวิจัย?

Queen Maud's College of Early Childhood Education รับผิดชอบโครงการนี้

เหตุใดคุณจึงถูกขอให้เข้าร่วม?

ฉันได้คัดเลือกผู้นำทางการศึกษาที่ทำงานในโรงเรียนอนุบาลที่มีความหลากหลายวัฒนธรรมทั้งในเมืองทรอนด์เฮม ประเทศนอร์เวย์และในสมุย ประเทศไทย

การเข้าร่วมนี้จะมีความหมายต่อคุณอย่างไร?

หากคุณเลือกที่จะเข้าร่วมโครงการ นั้นหมายความว่า คุณจะเข้าร่วมการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์จะใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง.

คุณจะได้รับหัวข้อการสัมภาษณ์ล่วงหน้าเพื่อเตรียมความพร้อม

การสัมภาษณ์จะถูกบันทึกและถอดความจากโรงเรียนอนุบาลและจากเจ้าหน้าที่หรือพนักงาน โดยที่จะไม่เปิดเผยชื่อ

การมีส่วนร่วมนี้จะนำไปด้วยความสมัครใจ

การเข้าร่วมโครงการเป็นไปด้วยความสมัครใจ หากคุณเลือกที่จะเข้าร่วม คุณสามารถเพิกถอนความยินยอมของคุณได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องให้เหตุผลใดๆ ข้อมูลส่วนบุคคลของคุณทั้งหมดจะถูกลบและจะไม่เกิดผลเสียต่อคุณ หากคุณไม่ต้องการเข้าร่วมหรือเลือกที่จะถอนตัวในภายหลังก็ตาม

ความเป็นส่วนตัวของคุณ - วิธีที่เราจัดเก็บและใช้ข้อมูลของคุณ

ฉันจะใช้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณตามวัตถุประสงค์ที่ฉันอธิบายไว้ในบทความนี้เท่านั้น เราปฏิบัติต่อข้อมูลเป็นความลับและเป็นไปตามกฎระเบียบความเป็นส่วนตัวส่วนบุคคล

- หัวหน้างานของฉัน Paal Eckhoff Salvesen และ Line-Marie Wiken Hatle จะสามารถเข้าถึงเอกสารนี้ได้
- ฉันจะปกปิดชื่อและรายละเอียดการติดต่อของคุณและแทนที่ด้วยรหัสแยกต่างหากซึ่งจะถูกจัดเก็บแยกต่างหากจากข้อมูลอื่น

จะเกิดอะไรขึ้นกับข้อมูลส่วนบุคคลของคุณเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุดลง?

โครงการมีกำหนดสิ้นสุดในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2567 หลังจากสิ้นสุดโครงการ เนื้อหาและข้อมูลที่มีข้อมูลส่วนบุคคลของคุณจะถูกลบทันที

-

อะไรทำให้เรามีสิทธิในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับคุณ?

เราประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับคุณตามความยินยอมของคุณ

รับหน้าที่โดย Queen Maud's College of Early Childhood Education, SIKT - ผู้ให้บริการภาคความรู้ได้ประเมินว่าการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในโครงการนี้เป็นไปตามข้อบังคับความเป็นส่วนตัว

สิทธิของคุณ

ทราบเท่าที่คุณสามารถระบุได้ในเอกสารข้อมูล คุณมีสิทธิที่จะ:

- เข้าถึงข้อมูลที่เราประมวลผลเกี่ยวกับคุณ และได้รับสำเนาข้อมูล
- เพื่อให้มีการแก้ไขข้อมูลเกี่ยวกับคุณที่ไม่ถูกต้องหรือที่อาจจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้
- เพื่อลบข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับคุณ

- เพื่อส่งเรื่องร้องเรียนไปยังหน่วยงานคุ้มครองข้อมูลของนอร์เวย์เกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของคุณ

หาก มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการศึกษาวิจัย หรือต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติม หรือใช้สิทธิ กรุณาติดต่อไปที่:

- Queen Maud's College of Early Childhood Education ที่ Paal Eckhoff Salvesen โทร: 90780822 อีเมล: pes@dmmh.no
- ตัวแทนฝ่ายปกป้องข้อมูลของเรา: Tomas Christensen โทร: +47 73 80 52 47 อีเมล: tch@dmmh.no

หากคุณมีคำถามเกี่ยวกับการประเมินบริการความเป็นส่วนตัวจาก Sikt คุณสามารถติดต่อได้ทาง:

- อีเมล: personverntjenester@sikt.no หรือโทรศัพท์: +47 73 98 40 40

ด้วยความนับถือ

นักศึกษา ผู้จัดการโครงการ

ปาล เอกฮอฟฟ์ ซัล เวเซน เอ็

ย สเลทมอน คงสวีค

การให้คำยินยอม

ฉันได้รับทราบและเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับโครงการวิจัยเกี่ยวกับ *มิตรภาพในระหว่างความต่างในวัฒนธรรม* และยินยอมให้โอกาสถามคำถามและ ฉันตกลงที่จะ:

- เข้าร่วมในการให้สัมภาษณ์และ

ฉันยินยอมให้ประมวลผลข้อมูลของฉันจนกว่าโครงการจะเสร็จสิ้นประมาณ 22/05/2024.

(ลงนามโดยผู้เข้าร่วมโครงการ วันที่)

7.6 Vurdering for SIKT for intervju i Norge

Vurdering av behandling av personopplysninger

Skriv ut

14.02.2024

Referansenummer
752050**Vurderingstype**
Automatisk**Dato**
14.02.2024**Tittel**

Tverrkulturelle vennskap

Behandlingsansvarlig institusjon

Dronning Mauds Minne – Høgskole for barnehagelærerutdanning / Seksjon for samfunnsfag

Prosjektansvarlig

Paal Eckhoff Salvesen

Student

Thea Kongsvik

Prosjektperiode

17.01.2024 - 22.05.2024

Kategorier personopplysninger

Alminnelige

Lovlig grunnlag

Samtykke (Personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a)

Behandlingen av personopplysningene er lovlig så fremt den gjennomføres som oppgitt i meldeskjemaet. Det lovlige grunnlaget gjelder til 22.05.2024.

[Meldeskjema](#)**Grunnlag for automatisk vurdering**

Meldeskjemaet har fått en automatisk vurdering. Det vil si at vurderingen er foretatt maskinelt, basert på informasjonen som er fylt inn i meldeskjemaet. Kun behandling av personopplysninger med lav personvernulempe og risiko får automatisk vurdering. Sentrale kriterier er:

- De registrerte er over 15 år
- Behandlingen omfatter ikke særlige kategorier personopplysninger:
 - Rasemessig eller etnisk opprinnelse
 - Politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning
 - Fagforeningsmedlemskap
 - Genetiske data
 - Biometriske data for å entydig identifisere et individ
 - Helseopplysninger
 - Seksuelle forhold eller seksuell orientering
- Behandlingen omfatter ikke opplysninger om straffedommer og lovovertridelser
- Personopplysningene skal ikke behandles utenfor EU/EØS-området, og ingen som befinner seg utenfor EU/EØS skal ha tilgang til personopplysningene
- De registrerte mottar informasjon på forhånd om behandlingen av personopplysningene.

Informasjon til de registrerte (utvalgene) om behandlingen må inneholde

- Den behandlingsansvarliges identitet og kontaktopplysninger
- Kontaktopplysninger til personvernombudet (hvis relevant)
- Formålet med behandlingen av personopplysningene
- Det vitenskapelige formålet (formålet med studien)
- Det lovlige grunnlaget for behandlingen av personopplysningene
- Hvilke personopplysninger som vil bli behandlet, og hvordan de samles inn, eller hvor de hentes fra
- Hvem som vil få tilgang til personopplysningene (kategorier mottakere)
- Hvor lenge personopplysningene vil bli behandlet
- Retten til å trekke samtykket tilbake og øvrige rettigheter

Vi anbefaler å bruke vår [mal til informasjonsskriv](#).

Informasjonssikkerhet

Du må behandle personopplysningene i tråd med retningslinjene for informasjonssikkerhet og lagringsguider ved behandlingsansvarlig institusjon. Institusjonen er ansvarlig for at vilkårene for personvernforordningen artikkel 5.1. d) riktighet, 5. 1. f) integritet og konfidensialitet, og 32 sikkerhet er oppfylt.

7.7 Vurdering fra SIKT for intervju i Thailand

Vurdering av behandling av personopplysninger

Skriv ut

13.02.2024

Referansenummer

763002

Vurderingstype

Standard

Dato

13.02.2024

Tittel

Tverrkulturelle vennskap

Behandlingsansvarlig institusjon

Dronning Mauds Minne – Høgskole for barnehagelærerutdanning / Seksjon for samfunnsfag

Prosjektansvarlig

Paal Eckhoff Salvosen og Line-Marie Wiken Hatle

Student

Thea Slettebøen Kongsvik

Prosjektperiode

17.01.2024 - 22.05.2024

Kategorier personopplysninger

Alminnelige

Lovlig grunnlag

Samtykke (Personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a)

Behandlingen av personopplysningene er lovlig så fremt den gjennomføres som oppgitt i meldeskjemaet. Det lovlige grunnlaget gjelder til 22.05.2024.

[Meldeskjema](#)**Kommentar****OM VURDERINGEN**

SIKT har en avtale med institusjonen du forsker eller studerer ved. Denne avtalen innebærer at vi skal gi deg råd slik at behandlingen av personopplysninger i prosjektet ditt er lovlig etter personvernregelverket.

BARNEHAGEANSATTES TAUSHETSPLIKT

Barnehageansatte har taushetsplikt, og det er derfor viktig at intervjuene/datainnsamlingen gjennomføres slik at det ikke samles inn opplysninger som kan identifisere enkelt barn eller foreldrene deres. Vi vil anbefale deg å være spesielt oppmerksom på at ikke bare navn, men også identifiserende bakgrunnsopplysninger må utelates. Eksempler på dette er: alder, kjønn, navn på barnehage, opprinnelsesland eller diagnoser. Dere bør også være forsiktede med å bruke eksempler på spesielle hendelser under intervjuene. Husk å minne den ansatte på taushetsplikten og hva dette inkluderer før intervjuet starter

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

Vi har vurdert at du har lovlig grunnlag til å behandle personopplysningene, men husk at det er institusjonen du er ansatt/student ved som avgjør hvilke databehandlere du kan bruke og hvordan du må lagre og sikre data i ditt prosjekt. Husk å bruke leverandører som din institusjon har avtale med (f.eks. ved skylagring, nettpørreskjema, videosamtale el.).

Personverntjenester legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til oss ved å oppdatere meldeskjemaet. Se våre nettsider om hvilke endringer du må melde: <https://sikt.no/melde-endringer-i-meldeskjema>

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

Vi vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Lykke til med prosjektet!